

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: **R. Z.**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2024, č. j. 20 Az 1/2024-95,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 30. 11. 2023, č. j. OAM-158/ZA-ZA11-K01-2023, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který žalobu shora označeným rozsudkem zamítl. Plné znění rozsudku městského soudu je přístupné na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), tedy z důvodu nepřezkoumatelnosti a vad při zjišťování skutkového stavu věci. Konkrétně vytýkal městskému soudu, že se v napadeném rozsudku dostatečně nezabýval situací stěžovatele. Městský soud pochybil, když se prioritně zaměřil na skutečnosti uvedené stěžovatelem při pohovoru k podané žádosti. Dle stěžovatele městský soud rozhodoval

v rozporu s ustálenou správní praxí a nevzal dostatečně v úvahu celkovou situaci stěžovatele. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém se ztotožnil s názorem městského soudu. Námitky stěžovatele, které jsou nadto napsány jen velmi obecně, neshledal důvodnými. Navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský (městský) soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský (městský) soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014-52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 As 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021-47, ze dne 21. 7. 2022, č. j. 9 Azs 78/2022-28, atp.).

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

pokračování

[8] V dané věci nevystala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Městský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[9] S ohledem na to, jakým způsobem je v posuzované věci formulována stížní argumentace, považuje zdejší soud za vhodné předně připomenout, že kasační stížnost je opravný prostředek směřující proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu (viz § 102 s. ř. s.). V rámci řízení o tomto mimořádném prostředku kasační soud zkoumá naplnění jednotlivých stížních důvodů, a to (s výjimkou vad, k nimž přihlíží *ex officio*) pouze z hledisek vymezených stěžovatelem. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Kasační soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (viz např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).

[10] K námitkám poukazujícím na nepřezkoumatelnost odkazuje soud na svou ustálenou judikaturu (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2013, č. j. 9 Azs 16/2013-26, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Městský soud postupoval v souladu s východisky označené judikatury. Není současně pravdou, že by městský soud pouze převzal závěry žalovaného. Městský soud provedl náležitý (individualizovaný) soudní přezkum, v rámci něhož koncipoval vlastní argumentaci k uplatněným námitkám (viz např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, atp.). Lze dodat, že pokud shledá správní soud závěry správního orgánu přílehlavými, je oprávněn je převzít (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, či ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).

[11] I postup při zjišťování skutkového stavu má oporu v právní úpravě a judikatuře (srov. § 3 správního řádu a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-65, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-43, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66). Žalovaný důkladně zkoumal relevantní okolnosti dané věci na podkladě stěžovatelovy argumentace (vč. rodinné situace stěžovatele apod.). Obstaral si aktuální informace o zemi původu stěžovatele. Na podkladě stížní argumentace nebylo lze shledat ani žádnou jinou vadu v postupu žalovaného (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního

soudu ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 5 As 49/2016-198, ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 As 15/2016-85, ze dne 27. 8. 2019, č. j. 1 Azs 343/2018-28, či ze dne 16. 3. 2020, č. j. 1 As 245/2019-38).

[12] Východiskům judikatury odpovídá i právní posouzení věci (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2019, č. j. 9 Azs 414/2018-70, ze dne 10. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, atp.). Žalovaný a návazně i městský soud na podkladě stěžovatelem předestřených důvodů důkladně zkoumali důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 a násl. zákona o azylu. Při tom byly reflektovány veškeré okolnosti dané věci. S ohledem na to, že hlavním zdrojem relevantních informací pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57), nelze žalovanému ani městskému soudu vytýkat, že se zaměřili na skutečnosti uvedené stěžovatelem při pohovoru k dané žádosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, obdobně též rozsudek ze dne 28. 11. 2018, č. j. 9 Azs 133/2018-93). Žalovaný a městský soud náležitě posoudili i stěžovatelem (obecně) tvrzené potíže na území Kazachstánu vč. problémů se soukromými osobami (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004-53, ze dne 31. 7. 2008, č. j. 7 Azs 43/2008-47, či ze dne 17. 5. 2023, č. j. 1 Azs 57/2023-31).

[13] Nejvyšší správní soud dodává, že ani z obsahu podané kasační stížnosti a obsahu spisu nevyplývají žádné „výjimečné“ okolnosti, které by zakládaly přijatelnost kasační stížnosti, popř. nutnost udělení mezinárodní ochrany stěžovateli (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2023, č. j. 2 Azs 23/2023-49). Institut azylu neslouží k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele, neboť právo na azyl slouží výhradně k „poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60). Mezinárodní ochrana je totiž institutem zcela výjimečným (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003-47). Lze dodat, že stěžovatel s konkrétními závěry městského soudu polemizoval povětšinou v obecné rovině. Jak již přitom soud uvedl výše, řízení o kasační stížnost je ovládáno zásadou dispoziční.

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

[15] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., a usnesení téhož soudu

pokračování

ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel ve věci úspěch neměl, a proto mu náhrada nákladů nenáleží. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. října 2024

Tomáš Foltas
předseda senátu